

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Tdo/68/2014
Identifikačné číslo spisu: 6110011133
Dátum vydania rozhodnutia: 27.01.2015
Meno a priezvisko: JUDr. Libor Duľa
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2015:6110011133.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Libora Duľu a sudcov JUDr. Petra Krajčoviča a JUDr. Peter Paluda v trestnej veci obžalovaného Q. K. a spol. pre trestný čin podvodu podľa § 250 ods. 1, ods. 3 Tr. zák. v znení účinnom do 31. decembra 2005 na neverejnom zasadnutí 27. januára 2015 v Bratislave o dovolaní obvinenej I. R. proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 6. marca 2014, sp. zn. 2 To 10/2014, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvinenej I. R. sa o d m i e t a.

Odôvodnenie

Napadnutým rozsudkom rozhodol Krajský súd v Banskej Bystrici tak, že podľa § 321 ods. 1 písm. e/, ods. 2 Tr. por. zrušil rozsudok Okresného súdu Banská Bystrica z 24. októbra 2013, sp. zn. 6 T 115/2010, vo výroku o treste obžalovaných Q.K. a I.K. a podľa § 322 ods. 3 Tr. por. im obom zhodne, podľa § 250 ods. 5 Tr. zák. v znení účinnom do 31. decembra 2005, § 40 ods. 1 Tr. zák. v tomto znení uložil trest odňatia slobody vo výmere dvoch rokov, pre výkon ktorého ich zaradil do prvej nápravno-výchovnej skupiny.

V nadväznosti na to im uložil aj trest zákazu činnosti vykonávať v napadnutom rozsudku vymenované funkcie (súvisiace s podnikaním) na dobu 4 rokov.

V odvolacom konaní napadnutým rozsudkom Okresného súdu v Banskej Bystrici, sp. zn. 6T 115/2010 zo dňa 24.10.2013 boli obžalovaní Q.K. a I.K. uznaní vinnými z trestného činu podvodu spolupáchateľstvom podľa § 9 ods. 2, § 250 ods. 1,5 Tr. zák. č. 140/1961 Zb. v znení účinnom do 31.12.2005 na tom skutkovom základe, ako je uvedený vo výrokovej časti napadnutého rozsudku str. 1-12.

Za to súd obžalovanému Q.K. podľa § 250 ods. 5 Tr. zák., účinného do 31.12.2005, § 40 ods. 1 Tr. zák., účinného do 31.12.2005 uložil trest odňatia slobody v trvaní 2 roky, pričom výkon tohto trestu mu podmienčne odložil na skúšobnú dobu v trvaní 5 rokov.

Súčasne obžalovanému podľa § 49 ods. 1 Tr. zák., účinného do 31.12.2005 súd uložil aj trest zákazu činnosti vykonávať funkciu štatutárneho orgánu, člena štatutárneho orgánu, člena dozornej rady, prokuristu obchodnej spoločnosti a družstva v trvaní 4 roky.

Obžalovanej I.K. súd podľa § 250 ods. 5 Tr. zák., účinného do 31.12.2005, § 40 ods. 1 Tr. zák., účinného do 31.12.2005 uložil trest odňatia slobody v trvaní 2 roky, pričom jej výkon trestu odňatia slobody podmienične odložil na skúšobnú dobu 3 rokov.

Proti rozsudku Krajského súdu podala dovolanie obvinená I.K. prostredníctvom obhajcu podaním doručeným okresnému súdu 2. mája 2014.

Dôvody dovolania sú v tomto podaní (obsahovo) uplatnené tak, ako je to uvedené v nasledujúcej časti tohto odôvodnenia, ktorá sa aj s dovolacími námietkami vysporiadava.

Finálne dovolateľka navrhuje, aby dovolací súd po preskúmaní všetkých dôvodov uvedených v dovolaní skonštatoval porušenie zákona spočívajúce v nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia, a aby predmetný napadnutý rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Ďalej žiada, aby najvyšší súd podľa § 380 ods. 4 Tr. por., veta druhá odložil výkon rozhodnutia, proti ktorému obvinená podala dovolanie, t.j. aby odložil obvinenej nástup do výkonu trestu odňatia slobody až do rozhodnutia.

Dovolanie podporil svojim vyjadrením spoluobvinený (odsúdený) Q.K., ako aj syn obvinenej listom adresovaným súdu, v ktorom poukazuje na problematiku okolností svojej existencie počas výkonu trestu odňatia slobody oboch rodičov.

Prokurátor sa k dovolaniu vyjadril návrhom na jeho odmietnutie. Poukazuje pri tom na ustálenú rozhodovaciu prax, nasledovne:

Podľa ustálenej rozhodovacej činnosti Najvyššieho súdu SR (napr. 2Tdo 24/2007, 5Tdo 71/2013, 3Tdo 14/2013), ako aj stanoviska jeho trestnoprávneho kolégia (5/2011), ktoré podáva výklad ust. § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku práve v spojitosti s výrokom o treste, ak „nejde o situáciu, keď výrok o treste nemôže obstať v dôsledku toho, že je chybný výrok o vine, možno výrok o treste napadnúť z hmotnoprávnej pozície zásadne len prostredníctvom dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku. Vzájomný vzťah dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku a § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku je taký, že prvý z nich je všeobecným hmotnoprávnym dôvodom a druhý špeciálnym hmotnoprávnym dôvodom vzťahujúcim sa k výroku o treste. Z logiky tohto vzťahu potom vyplýva, že samotný výrok o treste okrem prípadov nesprávnej aplikácie ustanovení kogentnej povahy viažucej sa k rozhodovaniu o treste môže byť napadnutý prostredníctvom nie všeobecného, ale len prostredníctvom špeciálneho dovolacieho dôvodu, ktorý sa viaže k takému výroku. Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku nie je naplnený tým, že obvinenému nebol uložený trest za použitia § 39 Tr. zák. (resp. § 40 Tr. zák. v znení účinnom do 1. januára 2006), v dôsledku čoho uložený trest má byť neprimeraný lebo pokiaľ súd nevyužil moderačné oprávnenie podľa uvedených ustanovení a trest vymeral v rámci nezniženej trestnej sadzby, nemožno tvrdiť, že trest bol uložený mimo trestnú sadzbu stanovenú Trestným zákonom za trestný čin, z ktorého bol obvinený uznaný za vinného. Nepoužitie ustanovenia § 39 Tr. zák. resp. § 40 Tr. zák. v znení účinnom do 1. januára 2006 nezakladá žiadny dovolací dôvod“.

„Pripustiť dovolanie z dôvodu „nesprávneho použitia iného hmotnoprávneho ustanovenia“, podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku preto, že nebolo použité ustanovenie § 40 ods. 1 Trestného zákona by logicky zakladalo pripustiť dovolanie aj preto, že neboli správne aplikované akékoľvek ďalšie ustanovenia, vzťahujúce sa k rozhodovaniu o treste, čo by ale bolo evidentne v rozpore s koncepciou dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku. Spôsob, ktorým zákonodarca vymedzil dovolacie dôvody vo vzťahu k rozhodovaniu o treste, vyjadril prípustnosť dovolania proti výroku o treste len vtedy, ak bol uložený neprípustný druh trestu alebo trest mimo trestnej sadzby“.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako dovolací súd (§ 377 Tr. por.) zistil, že dovolanie nie je potrebné odmietnuť z formálnych dôvodov (§ 382 písm. a/, b/ alebo d/ až f/ Tr. por.). Zároveň však zistil, že je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania uvedené v § 371 (v tomto prípade prichádza vzhľadom k osobe dovolateľa do úvahy len ods. 1) Tr. por.

Dovolateľka obsahovo aj výslovne v dovolaní napáda výrok o treste, keď sa domáha „uloženia podmieneného trestu odňatia slobody namiesto trestu nepodmienečného“.

V bodoch I. až III. dovolania tvrdí na dosiahnutie tohto účelu porušenie ustanovení Trestného zákona, podľa ktorých súd rozhoduje o druhu a výmere uloženého trestu (§ 31 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Tr. zák. v znení účinnom do 31. decembra 2005), najmä zohľadnenie miery, ktorou konanie spolupáchateľa prispelo k spáchaniu trestného činu (menšia miera u dovolateľky ako u jej spolupáchateľa, a to pri rovnakom treste u oboch), a v tejto súvislosti aj porušenie ustanovenia § 58 ods. 1 Trestného zákona v naposledy označenom znení, v čom vidí dôvod dovolania uvedený v § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. Namietajú aj porušenie práva na prejednanie veci bez zbytočných prietáhov v zmysle § 2 ods. 7 Tr. por., Čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a Čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (v tomto prípade bez označenia dovolacieho dôvodu).

Ani v jednom z prípadov uvedených v dovolaní dovolací dôvod nie je splnený.

Neprimeranosť trestu, ktorý bol uložený v rámci zákonnej sadzby, ani nepoužitie ustanovenia o mimoriadnom znížení trestu (ktoré tu pritom bolo použité) nie je dôvodom dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i/ alebo písm. h/ Tr. por., čo vyplýva z aktuálnej judikatúry najvyššieho súdu, tak ako na to poukazuje vo svojom vyjadrení k dovolaniu prokurátor. Uvedené platí aj pre prípad nepoužitia ustanovenia o podmienenom odklade výkonu trestu (v tomto prípade § 58 ods. 1 Tr. zák. v znení účinnom do 31. decembra 2005), ktoré nie je obligatónym riešením pre každý trest odňatia slobody neprevyšujúci výmeru dvoch rokov (súd môže podmienené odložiť výkon takeého trestu odňatia slobody, ak vzhľadom na osobu páchatel'a, najmä s prihliadnutím na jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje a na okolnosti prípadu má dôvodne za to, že účel trestu sa dosiahne i bez jeho výkonu).

Aplikácia citovaného ustanovenia je práve otázkou primeranosti uloženia trestu odňatia slobody, a to v kontexte nutnosti jeho výkonu.

Zohľadnenie miery, ktorou konanie spolupáchateľa prispelo k spáchaniu trestného činu pri rozhodovaní o druhu a výmere uloženého trestu je tiež otázkou primeranosti trestu (taký dovolací prieskum by rovnako nebol možný v smere sprísnenia trestu, ak by bolo generálnym prokurátorom alebo ministrom spravodlivosti podané dovolanie v neprospech obvinenej alebo jej spoluobvinenej).

Téza uvedená obvinenou v reakcii na vyjadrenie prokurátora k jej dovolaniu, že v skutočnosti nenapáda výrok o treste, resp. v tomto rámci otázku jeho primeranosti, je zjavne účelová. Dovolanie je výslovne i obsahovo zamerané, ako už bolo uvedené, práve na zmenu trestu (jeho zmiernenie).

Preto nie je dôvod dovolania uvedený v § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. splnený.

V prípade dĺžky konania dovolateľka ani žiaden dovolací dôvod neoznačila, hoci jej to zákon ukladá (§ 374 ods. 2 Tr. por.). Právne perfektne ho ani označiť nemohla, nakoľko taký dovolací dôvod Trestný poriadok nepozná. Dovolací súd pritom môže reagovať zrušením napadnutého rozhodnutia len na zákonné dovolacie dôvody (§ 385 ods. 1, § 371 Tr. por.). Inak by došlo k flagrantlymu porušeniu ústavnému princípu konania štátneho orgánu len na základe a v medziach Ústavy a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon (Čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky).

Vo vzťahu k účelu dovolania obvinená v tejto súvislosti argumentuje práve tvrdením, že uložený trest

neobstojí tzv. teste proporcionality aplikovanej sankcie. Otázka proporcionality je i výslovne (ako synonymum) otázkou primeranosti (v tomto prípade trestu), ktorú zákonodarca umožňuje riešiť v konaní odvolacom - § 321 ods. 1 písm. e) Tr. por. (teda v konaní o riadnom opravnom prostriedku), nie však už v konaní dovolacom, ako mimoriadnom opravnom konaní, prebiehajúcim až po právoplatnosti dotknutého rozhodnutia. Taký záver jednoznačne vyplýva z ustanovenia § 371 ods. 1 písm. h/ Tr. por. a 'contrario, keďže dôvodom dovolania je len uloženie zákonne neprípustného druhu trestu alebo trestu mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby. Dĺžka konania a jej možný vplyv na výšku trestu nevyvoláva z uvedeného pravidla výnimku, pričom ide o koncepčnú dovolaciu zásadu (ktorá zapadá do širšej koncepcie vzťahu riadnych a mimoriadnych opravných prostriedkov). Nemožno ju interpretovať jej popretím, ako sa o to pokúša dovolateľka.

Nad rámec uvedeného, neprimeraná dĺžka konania môže byť dôvodom na použitie inštitútu mimoriadneho zníženia trestu, ktorý v tejto veci použitý bol (trest uložený vo výške dvoch rokov pri spodnej hranici trestnej sadzby päť rokov, pričom najvyšší súd dôvody ani oprávnenosť ich použitia nehodnotí), dovolateľka sa však domáha znásobenia takého benefitu aj podmieneným odkladom výkonu trestu.

Použitie zmierňovacieho ustanovenia má teda svoj význam i pri prípadných úvahách o kompenzácii dovolateľkou tvrdeného porušenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov (v primeranej lehote) v zmysle Čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (§ 2 ods. 7 Trestného poriadku), čím sa však najvyšší súd v zhlľadom na rozsah dovolacieho prieskumu nezaoberá.

Obvinená ďalej v dovolaní uvádza okolnosti, ktoré sa týkajú starostlivosti o jej nepnoletého syna a súčasného uloženia nepodmienečného trestu odňatia slobody jej manželovi. Ide o sociálne otázky, ktoré sa vymykajú z rámca trestného (vrátane dovolacieho) konania a ak bol uložený trest odňatia slobody, na riešenie týchto otázok sú určené orgány s osobitnou pôsobnosťou (a to aj v Českej republike, teda mieste pobytu dovolateľky a jej syna).

Keďže teda ani vo zvyšnom rozsahu odvolacích námietok nebol splnený dovolací dôvod (uvedený v § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. ani v inom ustanovení), dovolanie bolo odmietnuté ako zrejme nedôvodné podľa § 382 písm. c/ Tr. por., a to na neverejnom zasadnutí nariadenom podľa § 381 Tr. por.

Na uplatnený návrh na odklad výkonu rozhodnutia podľa § 380 ods. 4 veta druhá Tr. por. nebol, v dôsledku vyššie uvedeného, dôvod, osobitné rozhodnutie o tejto otázke sa nevydáva.

Poučenie:

Proti tomu rozhodnutiu opravný prostriedok nie je prípustný.